

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 596/2012-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. decembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť T. M., D., zastúpeného advokátom JUDr. P. Š., D., vo veci namietaného porušenia *čl. 12 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 38, čl. 41, čl. 47 a čl. 52 ods. 7 Charty základných práv Európskej únie* uznesením Okresného súdu Bratislava III č. k. 36 Er 1996/2003-43 z 23. februára 2012 a postupom a uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 22 CoE 227/2012-51 z 8. augusta 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť T. M. **o d m i e t a** pre jej neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. novembra 2012 doručená sťažnosť T. M. (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia *čl. 12 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len*

„ústava“), čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), čl. 38, čl. 41, čl. 47 a čl. 52 ods. 7 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) uznesením Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) č. k. 36 Er 1996/2003-43 z 23. februára 2012 a postupom a uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 22 CoE 227/2012 z 8. augusta 2012.

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva tento sťažovateľkou uvádzaný skutkový stav:

„Návrhom na zastavenie exekúcie zo dňa 04. 04. 2012 podaným na Okresnom súde... som sa domáhala zastavenia exekúcie vedenej proti mne JUDr. M. K., exekútorkou..., P., na zaplatenie istiny 15 590 Sk (530,77 eur) s prísl. na základe exekučného titulu, ktorým je platobný rozkaz sp. zn. ROB/1370/02-5 zo dňa 19. 02. 2002 vydaný Okresným súdom...

Okresný súd uznesením sp. zn. 36 Er 1996/2003-43 zo dňa 23. 02. 2012 vydaným vyššou súdnou úradníčkou... návrh na zastavenie exekúcie zamietol s odôvodnením, že exekúcia je vedená na základe právoplatného a vykonateľného platobného rozkazu, ktorý je formálne aj materiálne vykonateľný, pričom exekučný súd nie je oprávnený skúmať vecnú správnosť exekučného titulu. Tiež uviedol, že návrh na zastavenie exekúcie vraj neobsahuje ani jeden z dôvodov uvedených v § 57 Ex. por., na základe ktorého by bolo možné predmetnú exekúciu zastaviť. Bližšie sa s argumentáciou návrhu nevysporiadal. Proti Uzneseniu som v zákonnej lehote podala odvolanie zo dňa 08. 03. 2012...

Krajský súd... uznesením sp. zn.: 22 CoE/227/2012-51 zo dňa 08. 08. 2012, ktoré mi bolo doručené 16. 10. 2012 odvolanie odmietol... podľa § 218 ods. 1 písm. c) O. s. p.“

3. Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:

„Exekučným titulom v tejto veci je platobný rozkaz sp. zn.: ROB/1370/02-5 zo dňa 19. 02. 2002... Bol vydaný na základe spotrebiteľskej zmluvy o úvere uzatvorenej so spoločnosťou P., s. r. o...

Vymáhaná istina predstavuje 517,49 eur /15 590.- Sk/ Úroky, ak sa exekúcia nezastaví, budú predstavovať spolu 3 569,80 eur /107 543,79 Sk/.

Doposiaľ mi bolo z invalidného dôchodku, ktorý je jediným zdrojom môjho príjmu, zrazených celkom vyše 2 700.- eur /81 340.- Sk/. Teraz, keď exekútorka bude v exekúcii

pokračovať mi hrozí, že zaplatím celkom 5 188,17 eur /156 298,81 Sk/. Z čoho trovy exekúcie budú predstavovať 1 100,88 eur.

Výška úrokov vo vzťahu k istine je v obrovskom nepomere - rozpore s dobrými mravmi, lebo predstavuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán v môj neprospech...

Za nesprávne a neústavné považujeme aj to, že druhostupňový súd odvolanie voči Uzneseniu OS odmietol ako nezákonné, resp. ako rozhodnutie, proti ktorému odvolanie nie je prípustné.“

4. Podľa názoru sťažovateľky „takýmto spôsobom okrem porušenia rovnosti pred zákonom bolo porušené aj moje právo na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce aj z čl. 6 a čl. 13 Dohovoru... To okrem uvedeného aj preto, že v iných prípadoch súdy o odvolaniach v exekučných veciach konali. Poukazujem na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 130/2009 z 24. 09. 2009, 1 Cdo 308/2006 z 26. 02. 2007 a 3 Cdo 306/208 zo 14. 05. 2009 podľa ktorých je odvolanie prípustné aj voči rozhodnutiam, ktorými súd zamietne návrh na zastavenie exekúcie. Ak teda podľa čl. 46 Ústavy SR sa každý môže domáhať svojho práva zákonom ustanoveným spôsobom na nezávislom a nestrannom súde a iným občanom v obdobných exekučných veciach ich vec súdy prejednali, kým moje odvolanie odmietli prejednať, tak to je dôvod považovať za porušenie rovnosti pred zákonom a tiež konanie, ktorým mi bola odňatá možnosť konať pred súdom. Ak aj pripustíme, že príslušné ustanovenia zákona podľa ktorých môže byť sporné, či odvolanie proti rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie je prípustné alebo nie /§ 58 ods. 4 exekučného poriadku/, potom poukazujem na to, že ak vec pripúšťa rozdielny výklad, orgán aplikujúci právo je v konkrétnej veci povinný uprednostniť ústavne konformný výklad (napr. ÚS 241/07), ktorý rešpektuje ústavné princípy. Iný postup je dôvodné tiež považovať za odopretie spravodlivosti.

Ak sa teda odvolací súd domnieval, že voči prvostupňovému rozhodnutiu súdu nie je prípustné odvolanie, mal s týmto konštatovaním vec vrátiť na rozhodnutie sudcovi okresného súdu a nie odvolanie odmietnuť. Ak by bol správny názor odvolacieho súdu, že voči Uzneseniu OS odvolanie nie je prípustné, potom nerešpektovaním citovaného ustanovenia O. s. p. došlo aj k odmietnutiu spravodlivosti, pretože de iure súd vo veci

návrhu na zastavenie exekúcie nerozhodol tak ako mu to ukladá ust. § 347 ods. 4 O. s. p... Podľa uvedeného ustanovenia podľa nášho názoru možno považovať za rozhodnutie súdu buď rozhodnutie sudcu prvostupňového súdu /ak zákon odvolanie nepripúšťa/ alebo rozhodnutie, nie odmietnutie odvolania, druhostupňového súdu /ak odvolanie proti rozhodnutiu súdneho úradníka zákon pripúšťa/.

Nesprávnym postupom odvolacieho súdu bola porušená aj zásada dvojinštančnosti konania podľa ktorej každá významná právna otázka v konkrétnej veci musí byť predmetom posúdenia tak prvostupňového ako aj odvolacieho súdu. (V tomto prípade podľa nášho názoru mala dvojinštančnosť spočívať minimálne v tom, že rozhodnutie súdneho úradníka, ak zákon - ako to tvrdí odvolací súd - odvolanie nepripúšťa, by bol preskúmal opätovne sudca.) Odmietnutie odvolania proti rozhodnutiu súdneho úradníka bez meritórneho prejednaní na základe nejednoznačného ustanovenia § 58 ods. 4 Exekučného poriadku, ktoré pripúšťa rôzny výklad, je postupom, ktorým mi bola aj odňatá možnosť konať pred súdom.“.

5. Sťažovateľka ďalej tvrdila, že „Zamietnutím návrhu na zastavenie exekúcie Uznesením OS a následným odmietnutím odvolania za nerešpektovania ust. § 347 ods. 4 OSP Uznesením KS sú porušené jednak moje práva na rovnosť pred zákonom podľa čl. 12 ods. 1 Ústavy SR a čl. 20 Charty základných práv Európskej únie, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo na súdnu ochranu poskytnutú nestranným súdom podľa čl. 46 Ústavy SR a čl. 38, čl. 41, čl. 47 a čl. 52 ods. 7 Charty základných práv Európskej únie.“.

6. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie označených práv postupom a rozhodnutiami vo veci konajúcich všeobecných súdov (bod 2), zrušil tieto rozhodnutia a vec vrátil okresnému súdu „na nové konanie a rozhodnutie“, priznal jej „primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 500 €“ a náhradu trov konania v „sume 323,50 €“.

7. Ako dôkazový materiál k sťažnosti pripojila uznesenie okresného súdu č. k. 36 Er 1996/2003-43 z 23. februára 2012, odvolanie z 8. marca 2012, uznesenie

krajského súdu č. k. 22 CoE 227/2012-51 z 8. augusta 2012 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 130/2009 z 24. septembra 2009.

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Z obsahu sťažnosti možno vyvodit', že sťažovateľka namieta porušenie označených základných práv zaručených ústavou a práv zaručených dohovorom a chartou spôsobených postupom a rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu (bod 2) spočívajúce v ňou tvrdených skutočnostiach už uvedených v bodoch 3 a 4. Tento postup vo veci konajúcich všeobecných súdov považuje sťažovateľka „za porušenie rovnosti pred

zákonom a tiež konanie, ktorým jej (mi) bola odňatá možnosť konať pred súdom,“ ako aj „odopretie spravodlivosti“.

11. Podľa § 236 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. Podľa § 237 písm. f) OSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

12. Podľa ustálenej súdnej praxe proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie v prípadoch uvedených v § 237 OSP. Ide o prípady závažných väd konania, keď je dovolanie prípustné, aj keď nie sú splnené podmienky uvedené v § 238, resp. § 239 OSP. Okrem iného ide aj o prípady, ak bola postupom súdu účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom [§ 237 písm. f) OSP].

13. Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle stabilnej súdnej praxe [pozri napríklad rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 102/01 z 27. septembra 2001] rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím (II. ÚS 102/04). V inej veci najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol (rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 114/2000 z 28. februára 2001): *„Podľa § 237 písm. f) O. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, a tiež zakladá samostatný dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. a) O. s. p. aj vtedy, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.“* V súvislosti s už uvedeným (body 11 až 13) ústavný súd poukazuje aj na právne závery najvyššieho súdu v uznesení sp. zn. 3 Cdo 130/2009 z 24. septembra 2009 (pripojenom k sťažnosti, pozn.), ktorým

v analogickej exekučnej veci o dovolaní povinného zrušil uznesenie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.

14. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

15. Podľa stabilnej judikatúry ústavný súd nie je oprávnený poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol domôcť ochrany v konaní pred všeobecným súdom vlastnými, dovolenými a Občianskym súdnym poriadkom ustanovenými procesnými úkonmi (podobne napr. IV. ÚS 49/05, II. ÚS 73/05, I. ÚS 243/2010).

16. Sťažovateľkou namietané porušenia práv vyúsťujú do jej tvrdenia o odňatí možnosti konať pred súdom (pozri bod 4), čo v okolnostiach danej veci predstavuje dovolací dôvod proti rozhodnutiu krajského (odvolacieho) súdu podľa § 237 písm. f) OSP. Zo sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľka nevyčerpala tento opravný prostriedok, ktorý jej Občiansky súdny poriadok poskytuje na ochranu jej základných práv.

17. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka mala/má možnosť podať proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu dovolanie, a to v časti podanej sťažnosti, v ktorej tvrdí také porušenie svojich procesných oprávnení, ktoré napĺňajú prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f) OSP. Ústava ani zákon o ústavnom súde (§ 53 ods. 1) nepripúšťajú, aby si účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušenia základných práv a slobôd, naopak, čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne požaduje vyčerpanie všetkých účastníkovi dostupných a účinných prostriedkov nápravy.

18. Vychádzajúc z týchto právnych záverov a skutkového stavu opísaného sťažovateľkou ústavný súd uzavrel, že v jej veci vo vzťahu k namietaným porušeniam práv nie je sťažnosť prípustná, preto ju odmietol už po jej predbežnom prerokovaní.

19. Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť odmietol, ďalšími návrhmi sťažovateľky sa už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. decembra 2012